

posreduje pri oblastnih odborih, da se v bodoče vse take in enake podpore pravočasno razpišejo, da bo obisk pedagoške šole v Zagrebu omogočen vsakemu učitelju, ki ima za to potrebno kvalifikacijo.

LITIJSKO OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO je imelo svoj redni letni občni zbor združen z zborovanjem 13. oktobra t. l. na državnem učiteljskem v Ljubljani.

Statistika: V celotnem okraju je 116 učnih moči. Organiziranih je 86. Od teh je bilo na vzročih 56, t. j. 63,7%.

Situacijsko poročilo: Tov. predsednik M. Pelko odpravi občni zbor po enourni preložitvi prvega občnega zbora zaradi pčle ule lezbe.

Po pozdravu navzočih preide na ogabno plemenit dnevne časopisa obeh struj, ki izrabljata prestopke posameznikov, da sramotita in blatita ves stan. Predlaga v imenu društva, da organizacija protestira pri uredništvih proti takemu pisanju.

Da se pozivi in poglobi društveno delovanje, poziva vse članstvo k večjemu zanimanju in sodelovanju. Dan zborovanja naj se ne smatra za prosti dan; kdor pa si ga naređi, pokaže samo svojo brezvestnost v službi in brezbržnost za stanovske zadeve. Več kot žalostno je, ako nam je kraj zbirališča vzrok udeležbe.

Skrb za pristop novih članov naj prevzame celokupno članstvo, kjerkoli pride nov tovariš. Organizacija pa naj vodi točen imenik tudi o neorganiziranih, ki se kaj radi zatekajo k organizaciji, ako jih kaj žuli ter kaj radi deklamujejo, kaj vse mora storiti organizacija.

Prečitajo se dopisi, došli od zadnjega zborovanja. Obnovi se sklep, da se za vsako neopravičeno odsotnost plača društveni blagajni 10 Din. Po trikratnem manjkanju brez opravičbe se ga črta. Sprejeto z večino glasov.

Tov. Rostohar predlaga, da se zboruje v začetku in koncem leta skupno, drugače deljeno po sodnih okrajih — se z večino odkloni.

Predlog tajnice, da se zboruje dvakrat na deželi, dvakrat v Ljubljani se sprejme. Tovarišica Gospodarič-Dolinar predlaga začetek zborovanja ob 8. uri.

Tajnica poroča o gibanju članstva v minulem letu in o društvenem delovanju. Skupna zborovanja so bila štiri, vmes pa se je zbiralo učiteljsko v krožkih, ki so delovali z večjo ali manjšo živahnostjo. Na zborovanjih so se razmotrivala razna stanovska in pedagoška vprašanja. Na vseh zborovanjih je podal glavni tajnik tov. Kopal točne informacije o delovanju organizacije.

O organizaciji krožkov je podal smernice tov. Hreščak. Tovarišica Menaše je razpravljala o našem gmotnem položaju. Tovarišica L. Pleveljeva pa je poročala o anketi učiteljske za gospodinjstvo-nadaljevalne šole.

Poročilo o pokrajinski skupščini je podala tov. Čučkova z apelom na tovarišice, naj bi se bolj zanimalo za te letne skupščine, ki nudijo boljši vpogled v stanovske zadeve in bude zanimanje za stan. O glavni skupščini je podal poročilo tov. Gabrovšek.

Blagajniško poročilo tov. Rostoharja je bilo izčrpno v detaljih, za kar se mu izreče zahvala posebno še za njegovo varčnost.

Na njegov predlog se ostanje pri stari članarini 15 Din mesečno plus 1 Din za pevski zbor.

Pozivlja pa se zamudnike k rednemu plačevanju mesečne članarine.

Volitve se izvrše na predlog večine z vzklikom. Izvoli se stari odbor, ki se izpostolni z dvema novima članoma.

Izvoljeni so: Matija Pelko, predsedstvo; Ev. Turnher, podpredsedstvo; Z. Vrščajeva, tajništvo; R. Rostohar, blagajništvo. Odborniki: L. Jevnikar, Fr. Samec, Helena Menaše, Tone Šlibar, M. Čučkova. Namestniki: Leop. Pleveljeva, Gospodarič-Dolinarjeva, Zupančič France, Košmrl Vinko. Pregledovalca računov: Weber Alojzij, Kovačič Makso.

UČIT. DRUŠTVO ZA ŠOŠTANJSKI OKRAJ je imelo redni letni občni zbor dne 13. oktobra 1928 v Šoštanju.

Situacijsko poročilo: V okraju je 55 učit. osn. + 5 mešč. šole. Včlanjenih 55 učit. osn. + 3 mešč. šole. Navzočih 50, t. j. 86%.

Tov. Martin Vrečko odpravi zborovanje ter pozdravi predvsem nove člane, katerih je 6 v našem okraju. O pokrajinski skupščini poroča tov. Kramar, o državnih pa tov. Vrečko. Poročilo tajnika in blagajnika je bilo sprejeto. Učit. domu v Mariboru se nakaže 800 Din. V gospodarski odsek za Učit. dom se izvolijo: Kramar, Gradišnik, Rozman.

Predavanja: Pri prihodnjem zborovanju bo predaval tov. Teuerschuh.

Volitve: Predsednika in podpredsednika se je volilo po listkih, odbornike z vzklikom.

Izvoljeni so bili: Predsednik Tine Vrečko, šolski uprav., Šoštanj; podpredsednik V. Stopar, šolski uprav., Velenje; tajnik Franjo Rejec, učitelj, Šoštanj; blagajničarka Cilka Trobej, učiteljica, Šoštanj; odborniki: Franc Hribernik, ravnatelj, Šoštanj, Franc Mlinšek, učitelj, Velenje, Alojzij Menhard, šolski uprav., Topolšice, Rozman Avgust, šolski uprav., Paka, Kramar Josip, šolski uprav., Cirkovec, Trobej Marica, učit. ženskih ročnih del, Šoštanj. Namestniki: Kosar Agneza, učiteljica, Škale, Janežič Justa, učiteljica, Šoštanj. Pregled. računov: Pokrznik Ferdo, šol. uprav., Škale, Ploš Mihael, učitelj, Velenje. Predsednik šoštanjskega krožka: Teuerschuh, preds. velenjskega krožka: Vinko Stopar.

Predlogi: 1. Tov. Stopar predlaga, da se pošlje Učit. domu v Mariboru predlog, da vse predmete, katere priporoča članstvu, preje dobro preizkusi, ker se ponuja blago zelo slabe kvalitete. 2. Sklene se, da morajo vsi člani do konca vztrajati pri zborovanju.

OKRAJNO UČIT. DRUŠTVO ZA ORMOŠKI OKRAJ je imelo svoj redni letni občni zbor dne 13. oktobra 1928 v Ormožu.

I. Situacijsko poročilo: Število učiteljskega v okraju 63. Število članstva v okraju 57. Število udeležencev pri zborovanju 41.

II. Samoizobrazba: Tov. referent za samoizobrazbo poroča o delovanju samoizobraževalnih krožkov v preteklem poslovnem letu. Krožek Sv. Tomaž-Rumeč je imel tri sestanke, ostali trije krožki pa po dva. Povprečna udeležba je znašala 65%.

Tov. Vlado Klemenčič je podal globoko zasnovan referat o letošnjem samoizobraževalnem tečaju v Ljubljani. S svojim predavanjem je privezal nase pozornost vseh zborovalcev ter žel ob koncu zaslužen priznanje. Delegati so poročali o letošnji pokrajinski in državni skupščini UJU ter je bila v zvezi s tem sprejeta sledeča resolucija: Centrala UJU naj izda v bodoče o priliki državne skupščine UJU vsem delegatom enake legitimacije. Po vidiranju ob začetku skupščine se naj iste vrnejo delegatom.

III. Šolska reforma. Po splošni debati so se soglasno sprejeli sledeči sklepi in resolucije:

1. Odločno protestiramo proti nastavitvi volonterjev. Država naj nastavi na izpraznjena mesta učne osebe, katerim naj izplača zakonite prejemke.

2. Pri razvrščanju učiteljskega se naj ozira na vse šole enakomerno, in sicer tako, da se namesti učiteljsko v prvi vrsti tam, kjer je najbolj potrebno. Opažamo namreč, da so učiteljska mesta po mestih in njih okolici polnoštevilno zasedena, drugod pa manjkajo učne osebe.

3. Oblast se naj opozori, da pospeši dostavljanje dekretov novoimenovalnim in premeščenim učiteljem, ker potrebujejo dekreti iz Beograda v Slovenijo cel mesec in še več.

4. Učiteljsko društvo za ormoški okraj na žalost konstatira, da organizacija ni imela glede uvedbe jesenskih počitnic nobenega uspeha. Jesenske počitnice je uvedlo ministrstvo. Prosimo samo v mariborski oblasti in še tu delno, sklicujoč se na § 55. šolskega zakona, ki pa jasno pove, da se smejo počitnice izpremeniti le po predhodnem zaslišanju krajnega šolskega odbora in učiteljske konference, kar pa se ni zgodilo. Zato pozivamo UJU poverjenosti Ljubljana, da ne pusti iz vidika tega vprašanja in stori potom centrale v Beogradu vse potrebne korake, da se uvedejo zopet na vseh šolah mariborske oblasti poletne počitnice, na katere se je ljudstvo že privadilo in za katere govorijo predvsem pedagoški in higijenski razlogi.

5. UJU poverjenosti Ljubljana naj intenzivira pri ministru prosvete, da dovoli prosvetnim oddelkom v Ljubljani in Mariboru izdelati učne načrte za vse kategorije šol teh dveh oblasti, ki bi bili prikladni našim razmeram.

6. Pri sreskem poglavarju v Ptuj se za prosi za vse upravitelje ormoškega okraja še tekom tega meseca pouka prost dan in svrhu sestanka v Ormožu, da izdelajo skupno učni načrt za vse kategorije osnovnih šol ormoškega okraja po dosedaj došlih oblastvenih navodilih. Je to neobhodno potrebno, ker se bo drugače zopet vršilo na vseh šolah kvarljivo luviranje pri izbiri učne snovi skozi vse leto, kakor se je to vršilo pretekli leti.

7. Poverjenosti naj izposluje in priporoča, da izda tov. Dolgan svojo, sedaj v »Učit. Tovarišu« izhajajočo snov o »Kmetško delovni šoli« v posebni brošuri.

IV. Izvenšolsko delo: 70% učiteljskega deluje pri raznih prosvetnih, gospodarskih, telovadnih i. dr. društvih.

V. Volitve novega odbora je imela sledeči uspeh: Predsednik Adolf Rosina. Odborniki: Drago Pinterič, Ljudevit Belšak, Vlado Klemenčič, Vlado Porekar, Olga Šijanec. Namestniki: Rado Bitenc, Ciril Kafol, Cilka Kukovec.

VI. Slučajnosti: Odslej se vrše zborovanja vsakikrat ob 9. uri.

Društvo pristopi kot član k »Narodni odbranji« v Mariboru.

V bodoče se bodo naznanili šolski oblasti oni tovariši in tovarišice, ki se lo za krastek hip prikažejo pri zborovanju, potem pa se brez opravičila odstranijo. Ako imajo pouka prost dan, morajo vztrajati do konca. Prihodnje zborovanje bo 15. decembra v Ormožu.

UČIT. DRUŠTVO ZA ŠMARSKO-ROGAŠKI OKRAJ je imelo svoj občni zbor dne 20. oktobra 1928 v Rogoški Slatini.

I. Situacijsko poročilo. V okraju je 95 učiteljskih oseb, število članstva 93, udeležencev 68.

Ker je bil predsednik tov. Glinšek za držan, odpravi občni zbor podpredsednik tov. Cenčič ter prečita dopise.

Tajniško letno poročilo je odpadlo, ker tajnica ta čas ni bila navzoča.

Blagajniško poročilo je podal tov. Fink. Računo sta pregledala tov. nadzornik Črnigov in tov. Stefancioza ter našla iste v najlepšem redu.

Sledile so volitve, pri katerih se je konstituiral sledeči odbor: predsednica Eliza Kukovec, zač. šolska uprav. v Stopercu; podpredsednik Miloš Verk, šolski uprav. pri Sv. Križu; tajnik Tone Stefancioza, šolski uprav. pri Sv. Juriju pod Donačko goro; namestnica Vida Mulej, učiteljica v Šmarju; blagajnik Tone Fink, učitelj v Šmarju; namestnik Fran Korbar, šolski uprav. v Št. Petru na Medvedjem selu; odborniki: Fran Bolle, šolski uprav. na Ponikvi; Ivan Glinšek, šolski uprav. v Rogoški Slatini; Josip Cenčič, šolski uprav. v Rogatu; namestniki: Ela Kurbus, učiteljica pri Sv. Križu; Jožica Ahtik, učiteljica v Rogoški Slatini; Josip Kincl, učitelj na Ponikvi; pregled. računov: R. Predan, učit. v Rogoški Slatini in Berce, učitelj v Šmarju.

Na predlog blagajnika tov. Finka se sklene, da bo znašala članarina v tekočem šolskem letu 150 Din. Plačevala se bo v mesečnih obrokih po položnicah. Zamudnikom, ki dva meseca ne bi poravnali članarine, se ustaviijo stanovski listi.

Za delegata za pokrajinsko in glavno skupščino sta izvoljena tov. Verk in Stefancioza.

II. Samoizobrazba in IV. Izvenšolsko delo. Zaradi prekratke odmerjenega časa so poročila odpadla.

III. Reforma šole. Predavanje tov. Rupnika o psihu otroka se zaradi pomanjkanja časa preloži na prihodnje zborovanje.

V. Slučajnosti. Tov. nadzornik Črnigov priporoča ročne zemljevide v nabavo.

Tov. Stefancioza predlaga, naj društvo protestira zoper odtegljaje za »Nabavljajno zadruzo« ter odtegljaje šolskim upraviteljem za stanarino. Društvo sklene vložiti omenjeni protest potom poverjenosti.

Tov. Cenčič predlaga, naj društvo izposluje pri upravnistvu »Mladinske Matice«, da smatra poštnino všteto v članarino, kakor je pri vseh drugih listih, da v bodoče ne bo treba posebej nakazovati 50 p.

Prihodnje zborovanje bo 13. decembra t. l. v Rogatu.

ZBOROVANJE UČIT. DRUŠTVA ZA MARIBOR IN BLIŽNJO OKOLICO se je vršilo na dan 16. septembra 1928 v Mariboru na III. deški osnovni šoli. Začetek zborovanja ob 9. uri. Vseh učiteljev v Mariboru je 142, včlanjenih 125, navzočih 84, t. j. 67,2%. Večina nenavzočih službuje na prosveti in vадnicah.

Predsednik tov. Skala odpravi zborovanje, pozdravi navzoče, zlasti nove člane, omenja zadnje zborovanje v Št. Lenartu in preide na dnevni red.

I. Dopisi. Na podlagi dopisa o okrajnih učiteljskih knjižnicah se izvoli za ureditev okrajne učiteljske knjižnice za Maribor levi breg tročlanski odbor, ki ga sestavljajo tov. Vauda, Vomer in Jazbečeva.

Vabilo oblastnega odbora »Narodne odbrane« v Mariboru naj učiteljsko društvo pristopi kot član, se zavrne s pripombo, da društvo v celoti ne pristopi, pač pa lahko pristopijo poedini člani učiteljskega društva.

O dopisu Učiteljskega doma govori tov. Hren in apelira na zborovalce, da se oprimejo te naše gospodarske organizacije.

Dopis poverjenosti UJU v Ljubljani o sklepih pokrajinske skupščine v Celju se prečita in v zame na znanje.

II. Situacijsko poročilo: Predsednik omenja dogodke v društvenem življenju po zborovanju v Št. Lenartu. Nato poroča o poročilu o državni skupščini v Mariboru. O pokrajinski skupščini v Celju poroča tov. Vranc, ki poda v svojem poročilu vse glavne zadeve, ki so se obravnavale na tej skupščini. Po obeh poročilih poda tov. Vranc kot delegat za II. samoizobraževalni tečaj v Ljubljani poročilo tudi o tem. Po poročilu stavi glede na samoizobraževalno akcijo mariborskega učiteljskega društva predlog, ki ga društvo soglasno sprejme. (Tekst predloga ima posebna priloga).

III. Slučajnosti: Prvi govori tov. Alt o »Samopomoči«. Opozarja člane te ustanove, da uredijo svoje obveznosti. Za njim se oglasi tov. Vomer z resolucijo glede na nehigijenski prostor okolišarstva poslopja II. dekliske osnovne šole vobče. O resoluciji se razvije debata, ki se završi s soglasnim sprejetjem resolucije in predloga, da se pozovejo vsi naši zastopniki, ki so člani društva, da podpro resolucijo na pristojnih mestih. (Tekst resolucije na posebni prilogi).

Tov. Malenšek poziva društvo in poverjenosti, da prično borbo za naš materialni dobrobit in priporoča, da se naslovi apel na srbske tovariše, da se v tej borbi solidarizirajo z nami.

Dalje se sprejme predlog, da se članarina za »Pedagoško centralo« pobira na isti način kot članarina za društvo.

Slednjič se razvije pri tej točki dnevnega reda dolga, burna, a stvarna debata o pouku nemščine kot neobveznega predmeta na slovenskih osnovnih šolah v Mariboru. V debato posežejo mnogi tovariši s stvarnimi utemeljitvami, ki govorijo proti upeljavi tega pouka. Debata se završi s sprejetjem predloga z večino glasov (protiglasov 6), da se nemščina (kot predmet) popolnoma ukine na slovenskih osnovnih šolah in to iz pedagoških in nacionalnih razlogov.

Ker se nihče več ne oglasi k besedi, zaključijo predsednik zborovanje.

JOSIP DOLGAN:

Učni načrt kmetske delovne šole.

II. razred.

4. Risanje in ročna dela.

Risanje: Kmetško orodje; sadovi; drevesa; listi; nebo in oblaki; kmetško delo; domače živali pri delu; prirodni pojavi; sv. Miklavž; pokopališče; božično drevesce; pust; velika noč; ilustracije pravljic, pripovedk, basni, povestice in dogodkov; prebarvanje podob z črkami; okrasni s cveticami; vaje v risanju vodoravnih, navpičnih in poševnih; vzporedne črte; risanje črt z določeno dolžino v cm z ravnilom; risanje črt z določeno dolžino na oko ter primerjanje istih z mero; risanje kvadrata, pravokotnika, romboida, romba, trapeza s samim ravnilom; krog.

Načrti in zemljevidne skice: Vrtno gredice; njive, travnike; sobe; hiše; vasi; vasi v bližini, cesta, pota, njive, travniki,

Modrih

je nekaj slovelo v stari Grčiji po svoji modrosti.

Danes je le ona pridna gospodinja modra, katere izkoristi 7 prednosti, ki jih nudi

Schicht Terpentin-Milo s svojimi prednostmi

potoki; cela občina z vasi, znamenji za šolo, županstvo, faro in pošto, ceste, poti, potoki, lužami, njivami, travniki, gozdovi, hribi. Rišejo brez mere in s prosto roko.

Lepljenje: Sadje; poljski pridelek; listi; drevesa; cvetice; preproste pokrajine; ograja, zid; okno; zlaganje kvadratov, pravokotnikov, krogov in polkrogov v okraske. Majhne like jim zrežejo veliki otroci; večje pa sami s pomočjo likov iz lepenke. Večji otroci jim zrežejo tudi cm², ki jih potem zložijo v dm², in dm², ki jih zložijo v m².

Polaganje paličic: Kvadrat; pravokotnik; romboid; romb; zvezde; križ; stolčki; mize; hišice; načrt hiše, hleva, kozolca, svinjaka, vrta, njive, travnika.

Polaganje graha: Črke; mačka; pes; konj; govedo.

Gnetenje: Česnje; češplje; jabolka; hrške; kača; miš; vas pod hribcem, potok in drevesa; opeka; kočka; piramida; stebri; stožec; krogla.

Zenska ročna dela: Preproste in uporabne pletenine iz bombaža, n. pr. brisače; preproste in uporabne pletenine iz volne, n. pr. kاپice, jopice; kvačkanje veržice, malih in velikih stebričkov ter preprostih vzorcev, vstikov z uporabo na predmetih; prtič s prešivom in križci.

5. Spisje.

Dnevnik: Kmetško delo; dogodki v družini; dogodki v vasi; delo v šoli; delo na šolskem vrtu; dogodki v šoli; sprehodi; izleti; obiski; poizkusi; zbirke; opazovanje naravnih pojavov; vreme; iz življenja živali; ljudske povesti. Od začetka pišejo vsi isti dnevnik po narekovanju celih stavkov. Otroci, ki se navadijo sami sestavljati stavke, naj pišejo individualne dnevnike. Sestavke naj sproti prepisujejo v lepe zvezke in naj jih tudi ilustrirajo.

IV.

1. Čitanje in pisanje.

Čitanje: Napisani na trgovinah, gostilnah, društvih, županstvu, kapihotih, škafijah, zavrtkih, blagu, reklamah; napisi v cerkvi in na pokopališču; pregovori na ženskih ročnih delih; naslovi na knjigah in časopisih; vabila, inserati, lepaki; pisane besede in stavki na tabli; s tiskanimi črkami zložene besede in stavki na stavnica; zdravstveni in navedeni napisi; povelja; vprašanja; čitanka. Čitanka naj bo ilustrirana, naj vsebuje pravljice; pripovedke, basni, povestice, šaljive dogodbe, pesmice in uganke in naj bo pisana tako preprosto, da ne bodo potrebne ubijajoče stvarne in besedne razlage, ki so še sedaj v navadi.

Pisanje: Zlaganje raznih napisov s tiskanimi črkami; prepisovanje teh napisov; imenik otrok, njih rojstni dan in rojstni kraj; preprosti naslovi; vaje v pisanju onih črk, ki jih otroci ne znajo pisati ali pa jih pišejo preveč površno. Pisava naj bo individualna in razločna, ni pa treba, da bi bila lepa in šablonso pravilna. Otroku se mnogo bolj prilega pokončna pisava kot poševna.

(Konec prihodnjic.)

—k W. Shakespeare: Zimska pravljica. Prevel Oton Zupančič. V Ljubljani 1928. Tiskovna zadruga. 143 strani. Cena brošurani knjigi 40 Din, vezani 48 Din, poštnina 2 Din. »Zimska pravljica« je peti Shakespeare, ki ga je izdala Tiskovna zadruga v prevodu Otona Zupančiča.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par, Najmanjši znesek Din 5.—.

Risalno orodje kupite najboljšo in ceno pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9.

Šivilja, mnogo let zaposlena v prvovrstnih dunajskih modnih salonih, prevzame vsa dela ali izdelovanje kostumov, plaščev, oblek, za primerno ceno. Jamči za najfinejšo izvršitev po najnovejših modelih. — Eliza beta Reich, Maribor, Smetanova ul. 34/III.